

Vogels ringen in je tuin: de eerste ervaringen met het ring-MUS project (deel 1)

Rob Moolenbeek (VRS Het Gooi)

Heel, heel lang geleden heb ik met de helaas eind jaren 80 overleden Barend van Ingen uit Naarden, oprichter van het Vogelasiel Naarden, meer dan tien jaar vogels gevangen. Meestal deden we dat in de trekperiode in de rietvelden langs de Zanddijk bij Naarden. Vele duizenden vogels kregen een ring aangelegd en ik kan me de vangsten van een ortolaan, diverse ijsvogels, wiewelwalen etc. nog goed voor de geest halen. Door omstandigheden en het overlijden van Barend stopte ik met deze activiteit en heb daarna nog enige jaren de ringen van kleine zwanen afgelezen. Toen ook dat stopte kregen andere hobby's en mijn werk de overhand.

Voor mij volstrekt onverwachts besloot mijn zoon Floris lid te worden van de Vogelwerkgroep Het Gooi en werd daar op een kennismakingsbijeenkomst door Harry de Rooij enthousiast gemaakt om te komen helpen bij het ringen. Die activiteit vond plaats in de rietkragen bij het landgoed Oud Naarden in Huizen. Harry kende ik nog vaag als jochie van de Jeugdbond voor Natuurstudie. Na enige weken vroeg mijn zoon of ik zin had om weer eens mee te gaan.

Zo gezegd, zo gedaan; op een vroege zondagochtend richting Oud Naarden. Het is net als fietsen of zwemmen, je verleert het nooit. Het uithalen van de vogels uit de mistnetten vraagt enig inzicht, gepaste voorzichtigheid en souplesse en dat alles was gelukkig nog aanwezig. Zo ook de kennis van de soorten. Wel werd er nu meer aan biometrie (het meten van diverse vogelmaten) gedaan, maar ook dat vormde uiteindelijk geen belemmering.

Gelukkig vond mijn vrouw het ook nog leuk om mee te gaan, dus gedrieën vormden wij een welkome aanvulling voor het team Oud Naarden, onder de bezielende leiding van Harry de Rooij en Pascal Gijsen. Zouden wij in eerste instantie alleen meegaan als Floris verhinderd was, al gauw bleek dat hulp eigenlijk elke week nodig en welkom was. Daar kwam nog bij dat zoonlief weer ging studeren, waardoor mijn 'toezegging' om bij

zijn afwezigheid aanwezig te zijn wekelijks werd.

Foto: Vogeltrekstation Wageningen

Tijdens het ringen maakte Rudy Schippers mij opmerkzaam op het toen net gestarte zgn. 'ring-MUS' project. Een project opgestart door het Vogeltrekstation in Wageningen (VT) met het doel de vogelstand in stedelijke omgeving vast te leggen en te monitoren. Als je dit een reeks van jaren doet dan kan het VT met rekenmethodes trends, zoals voor- en achteruitgang van soorten vaststellen. Inmiddels doen er in Nederland ruim vijftig ringers mee aan dit project. Het is de bedoeling minimaal twee maal per maand minimaal zes aaneengesloten uren in je tuin te vangen. Nu woon ik aan de rand van het dorp Ankeveen met een tuin waarin precies twee netten geplaatst kunnen worden van negen meter lang.

Om aan dit project mee te mogen doen moest er eerst begin dit jaar examen afgelegd worden. Dat is in de wintermaanden niet eenvoudig, omdat er dan doorgaans geen grote aantallen gevangen worden. Gelukkig was een 'oude rot' in het vak, Daan Buitenhuis in 's-Graveland, bevoegd om examens voor het VT af te nemen en ook nog in het bezit van een goede vangplek in zijn tuin. Standaard kan hij daar en nagenoeg zeker, minimaal 50 vogels in diverse soorten vangen.

Theorie en praktijk van het examen waren door Daan goed voorbereid. Het was toen afwachten of de vogels ook mee wilden werken. Nadat ik de netten onder toezicht oog had uitgezet was het tijd om koffie te drinken. Na een kwartiertje de eerste gang naar de netten en u zult het niet geloven in het eerste net hingen meer dan 25 vogels. Hoe Daan dat geregeld had is mij tot op de dag van vandaag nog niet duidelijk geworden. Een club van 14 staartmezen aangevuld met kool- en pimpelmezen en een boomklever was een lastige start. Later werden nog een grote bonte specht, wat groenlingen, vinken en wat lijsterachtigen gevangen. Ook de altijd lastig uit te halen winterkoning gaf acte de présence. Al met al vingen we die ochtend ruim 60 vogels. Ik moest alles meten en wegen,

determineren, leeftijd bepalen etc.; alleen het schrijfwerk werd door Daan gedaan. Elke vogel werd doorgesproken en de ruim 50 jaar ringervaring van Daan bleek wel uit de vele nuttige tips en zijn gedegen kennis. De dag werd afgesloten met een positief bericht. Ik had het 'examen' doorstaan en was geslaagd. Al vrij snel werd mij de ringvergunning toegestuurd om met het ring-MUS project (en Oud Naarden) te starten. Een bezoek aan Wageningen leverde een net, de ringbenodigdheden en een kennismaking aldaar op. In een volgende bijdrage zal ik ingaan op het ring-MUS project en de resultaten van drie, of meer maanden vangen in mijn tuin in Ankeveen.

Mededeling Vogelringstation nr. 1